

A Terrassa, el català

Els nens de les primeres mares en deien colúmpio, i jo i altres, gronxador



Foto: Fermín R.F.

Es feien festes d'aniversari a les cases. La que més m'agradava era la de l'Elisabet Puig-Rovira, que els seus avis tenien un pati que algun dia va imaginar Fragonard i va aparèixer, dos segles més tard, a Terrassa amb la languidesa i els vapors propis.

Les mares ens deixaven a cals avis de l'Elisabet, que si s'hi celebrava feia olor d'olives, i ens venien a buscar ben bé cap a quarts de nou, diria, i el menjar era a dintre casa en taules llargues i safates amb panets i justament amb un panet a la mà sortíem al pati i jugàvem a atrapar o a cuc amagar, dues maneres d'esbargir-se la canalla que respectivament i sense escrúpols també algú en deia pilla-pilla i escondite, nens i nenes les mares dels quals miraven cap a una altra banda quan es tractava d'arremangar-se i fer com la mamà, que anava al CIC, al carrer Sant Jaume, a aprendre de lletra, quan *El català, cosa de tots*.

Com podria ser d'altra manera? També hi havia un gronxador auster i nascut de branques. Aquí, els nens de les primeres mares en deien colúmpio, i jo i altres, gronxador -amb els consegüents columpia'm o gronxa'm-. I un cop aconseguit aposentar el cul al seient era el moment d'empènyer o emputxar, i no cal dir qui deia què i com és d'important què van estar fent les mares dels vuitanta.

L'espai no era diàfan, era ple de les cosetes que demana sempre de posar Fragonard, testos enormes, escultures, tanques i hores, per això ens anava molt bé per jugar que el pati fos la nave d'uve. Hi havia racons de sobres per amagar-se amb la metralladora, però ningú volia ser la

Diana perquè les nenes no menjàvem rates i els nens no feien mai de dones, encara que mengessin rates, aquella imatge de perfil que qui no ha vist ha viscut molt menys de vida viscuda.

En fer-se fosc i haver d'abandonar el fora -no hi tenien llum artificial-, ens ficàvem on hi havia les taules i safates buides i la llum era groga i tènue per no faltar Fragonard i ens assèiem a terra davant d'una tele elevada a mirar dibujos fins que les parelles de mares i pares anaven gotejant - aquí faig una mica literal una expressió anglesa que és *drop by*- per endur-se ara l'Oriol ara la Sònia, que a aquelles hores els pares ja havien sortit de la feina i acompanyaven les mares en una tasca domèstica.

Algú del grup de mares que xerraven de la sort del bon temps que fa i mira que ja és novembre es va repenjar a la paret i sense voler va apagar la mica de llum que hi havia a l'habitació. Juguem a les quinieblas!, es va aixecar i va cridar la Maria Cols empesa per la foscor quasiabsoluta i la possibilitat d'amagar-nos a tants llocs, però la mare de l'Elisabet ja havia tornat a encendre el llum i sí, però d'un dia per l'altre es gira un fred que pela i correm-hi tots.

En sortir, l'Elisabet donava a cada nen i nena una bosseta de moltes que s'havien fet preparar als cafès del carrer Gavatxons amb una espiral de pega dolça vermella i una de negra, ossets de goma, dos Cheiw, un Palote, una piruleta de cor, supositoris de colors i aquell cilindre rosa, tou i discordant que quina poca gràcia que en diguin nube quan es diu esponja i Fragonard s'hauria entestat a fer servir per culminar algun pentinat de senyora si a la seva època n'hi hagués hagut.

@esierraserra (<https://twitter.com/esierraserra>)